

sammen ogsaa i denne Sag, foreløbig i alt Fald denne Rigsdagssamling ud og Valget over ved at antyde en midlertidig Ordning. Jeg fik ikke fat paa Indholdet af denne midlertidige Ordning i det ærede Medlems første Tale; der var heller ingen Antydninger i den Retning. (Moltesen: Jo). Det var i alt Fald Antydninger, som jeg ikke kunde faa fat paa, men det er rigtigt, at efter at det ærede Medlem fra Kolding (Laurssen) havde talt, forstod jeg bedre, hvad det var, man stiledede imod. Det var nemlig dette: at fortsætte med Tilskuddet fra det offentlige et Aarstid endnu og, hvis det endelig skulde være, hvis Københavns Kommunalbestyrelse ikke længere vilde gaa med til at yde Tilskud, lade Staten overtage dette. Jeg har formentlig forstaaet det ærede Medlem fra Kolding rigtigt, naar jeg opfattede ham saaledes, at det var det, han til syvende og sidst, naar det endelig skulde være, vilde gaa med til som en midlertidig Ordning. Det kan jo for saa vidt være meget behageligt, rent økonomisk set, for Københavns Kommune, at den fritages for at yde Tilskud, idet Staten overtager det, det kan være behageligt for Københavns Kommunalbestyrelse, at der her, vistnok for første Gang i den danske Rigsdags Historie, endelig er et Flertal i Folketinget, som, naar Københavns Kommune nægter at betale en Afgift, den ikke længere har lyst at betale, uden videre siger: Herregud, saa overtager Staten den, men det forekommer mig, at det ikke vil være nogen heldig Ordning for Skolerne, der staar foran Misæren, for Bestyrere, Lærerpersonele og Forældrene, som er interesserede i, at Skolen kommer paa fast Grund. At forlænge en Dødskamp er noget, man nødvendig skal gøre, naar man kan undgaa det. At forlænge denne Dødskamp, som det private højere Skolevæsen i København er inde i — den siger det selv, det staar i Andragenderne til os —, et Aars Tid endnu vilde være det uheldigste, man kunde gribe til, netop for Skolens Skyld. Der er brugt stærke Ord; man har sagt, at naar man i de senere Aar ikke har mærket saa meget til pædagogisk Initiativ i det private højere Skolevæsen i Hovedstaden, hænger det sammen med, hvad man i Skolekredse selv har sagt, at Tilværelsen har været saa optaget af økonomiske Bekymringer, at der ikke blev Mulighed for i højere Grad at dyrke og udvikle de pædagogiske Interesser. At fortsætte denne Tilstand endnu et Aars Tid, det er det, det ærede Medlems Kompromis

eller midlertidige Ordning vil løbe ud i, og det forekommer mig meget uheldigt. Derfor gentager jeg, hvad jeg sagde forleden: Lad os hellere prøve at benytte den Tid, vi dog har, til at gøre Sagen færdig.

Det ærede Medlem fra Nørresundby (Nørgaard) kom ind paa Spørgsmaalet Privatskole — Statsskole eller Friskole — Statsskole og fremhævede som den private Skoles Fortrin, at Personlighederne kom mere til deres Ret; i en privat Skole kunde en overlegen pædagogisk Personlighed bedre gøre sig gældende, og der kunde i en saadan Skole lettere blive Enhed i Opfattelsen og i Virkemaaden. Jeg kan ikke se, at dette nødvendigvis følger med den private Skole og ikke kan tænkes i den offentlige Skole. Historisk set har dog vel Statsskolen her i Danmark rummet og er blevet stærk ved at rumme betydelige pædagogiske Personligheder, og fra Statsskolen er der udgaaet betydelige Personligheder; det vil man vist ikke kunne nægte. Jeg ved ikke, om Statsseminarierne f. Eks. i saa Henseende behøver at staa tilbage for Privatseminarierne. De 4 gamle Statsseminarier fra Oplysningsperioden kendte en Række fremragende Pædagoger, og der udgik fra disse Statsseminarier en særdeles dygtig Skolelærerslæggt. Hvorfor kan der ikke i det offentlige Skolevæsen findes Personligheder og findes et personligt præget Skolevæsen? Det er der intet som helst til Hinder for, men jeg tror, man i mange Kredse gør sig blind og døv og dum for de Betragtninger, der i saa Henseende fremkommer fra vor Side, fordi man ikke vil høre derpaa, man har fra gammel Tid dannet sig nogle agitatorisk tilspidsede Anskuelser om Socialdemokratiets Stilling overfor aandelige Spørgsmaal, overfor Kirke og Skole, og dem har man fundet en vis politisk og valgagitatorisk Interesse i at bevare, og selv om vi fra vor Side Gang efter Gang slaar fast, at det er en forkert Opfattelse, gør man sig blind og døv og dum for alle Betragtninger i den Retning, man vil ikke tage Sandheden, som den er. Jeg gør en Undtagelse for det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen); han har mange Gange under Behandlingen af baade Kirke- og Skolespørgsmaal sagt det samme, han sagde i Dag, at han havde et virkeligt Haab om — og et virkeligt Haab har man kun, naar man ogsaa har Grund til at tro —, at det danske Socialdemokrati, der altid har været et virkelig aandsfrit Parti, ogsaa fremdeles vil være det. Men